

“Jadid adabiyoti tarixi” fanidan 70230104 – Adabiyotshunoslik (o'zbek adabiyoti) mutaxassisligi I kurs magistrleri uchun

YAKUNIY NAZORAT SAVOLLARI

1. “Jadid” so‘zining lug‘aviy va istilohiy ma‘nolari.
2. Jadid fenomeni va uning dunyo adabiyotidagi o‘rni. Jadidchilikning moddiy-iqtisodiy asoslari. Ijtimoiy-siyosiy sabablari.
3. Milliy ozodlik va mustaqillik uchun kurash g‘oyalari. Jadid partiyalari va siyosiy tashkilotlari.
4. Hududiy jadidchilik. Turkistonda jadidchilik. Vassal xonliklarda jadidchilik. “Yosh buxorolilar” va “yosh xivalilar” faoliyati. “Turkiston muxtoriyati”. O‘rganilishi tarixidan lavhalar.
5. Davrlashtirish tamoyillari. Turkistonda jadidchilikning rivojlanish bosqichlari.
6. Siyosatda jadidchilik. Islomiyatda jadidchilik-islohotchilik. Jadid millatchiligi. Turkchilik. Milliyatparvarlik.
7. Jadidchilarning istiqbolli niyatlari. Jadidchilik jabhalari. Usuli qadim va jadid dualizmi. Maorif tizimidagi yangilanishlar.
8. Jadid pedagogikasi. Maktab va madrasa tizimidagi o‘zgarishlar.
9. Madaniyat muassasalari: jadid teatri. Jadid matbuoti va matbaachilik. Kutubxonachilik. Xayriya jamiyatlari va boshqa turli ma‘rifiy tashkilotlar.
10. “Chig‘atoy gurungi”. Til va imlo masalalari.
11. Jadid adabiyotining ma‘naviy ildizlari: mumtoz adabiyotga vorislik. Shakllanish omillari: nazariy omillar, jahon adabiy tajribasi. Ifoda shakllaridagi o‘zgarishlar.
12. Yangi nazariy tamoyillarning ishlanishi. Adabiyot va san‘at masalalariga munosabat.
13. Adabiy tur va janrlardagi yangiliklar. Vazn va ritmika masalalari.
14. Badiiy nutq muammosi. Adabiyot tarixi tizimining yaratilishi.
15. Jadid tanqidchiligi. Tanqidning vazifasi va tanqidchilikdagi ur-yiqitlar. Adabiyotni o‘qitish metodikasi.
16. Metodologiya masalalariga munosabat.
17. Turonchilik. G‘arbiy Turkiston (Usmonli va Ozarboyjon) jadidchiligi. I.G‘aspirali va Turkiston.
18. “Tarjimon” gazetasida Turkiston hayotining yoritilishi.
19. Adabiy hamkorlik masalalari. Badiiy asarlarida Turkiston mavzusi. Adabiy-estetik qarashlari.
20. Markaziy Osiyoda jadidchilik. Qozoq-qirg‘iz-qoraqalpoq adabiyotidagi yangilanishlar.

21. Og'zaki adabiyotga va umumturkiy merosga munosabat. Fors tilidagi adabiyotlar. Eron-Afg'on adabiy aloqalari.
22. Umummilliy adabiyot va tarjimachilik. Tarjimada Sharq va G'arb munosabati. Arab-fors-turk tarjimachilik maktablari. Rus-olmon-angliz adabiyoti tarjimonlari.
23. Ismoilbek G'aspralining hayoti va faoliyati. Jadid maktablarining ta'sischisi.
24. Gasprali va Turkiston jadidchiligi. G'aspralining Turkiya va Turkistonga safarlari.
25. "Tarjimon" gazetasida Turkiston hayotining yoritilishi. "Tarjumon" va Turkiston matbuoti.
26. Badiiy asarlarida Turkiston mavzusi. "Farangiston maktublari". Adabiy-estetik qarashlari.
27. Ismoilbek asarlarining Turkistonda tarqalishi. "Musulmoni douo-r-rohat" va uning tarjimalari.
28. Jadid matbuotining tug'ilishi. "Turkiston viloyatining gazetisi" da jadidlarning chiqishlari. Turkiston milliy matbuotining vujudga kelishi.
29. "Taraqqiy" va uning izdoshlari. Buxoroda milliy matbuot. Jadid gazetachiligida yangi bosqich. "Samarqand", "Sadoyi Turkiston", "Sadoyi Farg'ona", "Hurriyat". Jurnallarning chop etilishi. "Oyina", "Al-Isloh", "Tong". "Mulla Nasriddin" va "Mushtum".
30. Jadid jurnalistikasining atoqli namoyandalari. Jadid matbaachiligi.
31. Hayoti va faoliyatining o'rganilish tarixi. Tarjimai holi. Turkistonda jadid maktablarining tolmas targ'ibotchisi va tashabbuskorlaridan biri.
32. Behbudiyning darslik va qo'llanmalari. Behbudiy va Turkiston milliy matbuoti. "Oyina" va "Samarqand" nashrlari. Ijodiy merosi.
33. "Padarkush" pesasi. Publitsistikasi. Adabiy-estetik qarashlari. "Sayohat xotiralari".
34. Behbudiy hayoti va faoliyatining o'rganilishi. Hasbi holi. Farg'ona vodiysi jadidchilik harakatining etakchisi sifatida. Ma'rifiy-madaniy sohadagi faoliyati.
35. Behbudiy publitsistikasi. She'riyati. Nasriy asarlari. Ilmiy-filologik merosi. Jome'u-l-xutut. Tarixga oid asarlari. "Tarixi Farg'ona". Falsafiy asarlari. "Mezonu-z-zamon".
36. Xalq teatri va jadid dramatik truppalari.
37. Jadid dramaturgiyasining mavzulari. Ma'rifatga targ'ib (Behbudiy). Tarixiy voqealarning sahnadagi aksi (Fitrat).
38. Ayollar ozodligi (Hamza va Cho'lpon). Baxtsizlik sabablari (Qodiriy). Hayotdagi yangiliklarga munosabat.
39. Dramaturgiyaning janrlar tarkibi. Jadid dramasi. Fojia va kulgi asarlari. Qisqa va o'tkir syujetli dramaturgik asarlar (Avloniy). Professional teatrning shakllanishi. Sahna, rejissura va matn.
40. Avloniyshunoslik. Hayoti sahifalari. Yangi maktablar tashkil etishi. Ijtimoiy faoliyati. Avloniy va matbuot.

41. Avloniy – aktyor, rejissyor, teatr badiiy rahbari, dramaturg va tarjimon. Adabiy merosi. Pedagogik asarlari.
42. “Turkiy guliston yoxud axloq” asari. Ma’rifiy-axloqiy va pedagogik qarashlar.
43. Avloniy she’riyati. Milliy she’rlar va milliy adabiyot. Dramalari. “Advokatlik osonmi?”.
44. Avloniy publitsistikasi. “Afg‘on sayohati”. Adabiy-estetik tafakkurning yangilanishi.
45. Jadid pedagogikasi asoslari.
46. Maorif tizimining yangilanishi.
47. O‘quv adabiyotlari. Dastur, qo‘llanma va darsliklar. Til va adabiyotga oid dars kitoblari. Behbudiy, Avloniy va Fitratning pedagogik qarashlari.
48. Munavvar qori Abdurashidxonovning maktabchilik faoliyati.
49. “Usuli jadida” maktablari uchun qo‘llanmalar.
50. “Adibi avval”, “Adibi soniy” asarlari. Milliy universitetning tug‘ilishi.
51. Munavvar Qori publitsistikasi va noshirlik faoliyati.
52. Munavvar Qori - tilshunos va adabiyotshunos olim. “Uzlatxona xotiralari”.

Tuzuvchi:

Boltaboyev H.

Kafedra mudiri:

Boltaboyev H.